

XIX Pożegnanie Wakacji w Rudawce Rymanowskiej

(Rudawka Rymanowska, 23–25 sierpnia 2019)

Słowo wstępne* Nie ma rolnictwa w górach bez zwierząt i jeżeli znikną zwierzęta to znaczy, że rolnictwo znika z gór. Można pytać – czy rolnictwo w górach jest w ogóle potrzebne, przecież żywność dla mieszkańców gór i turystów można dostarczyć z ościennych regionów, gdzie wyprodukuje się ją o wiele taniej. Żywności mamy dużo i znaczną jej część trzeba wywozić poza granice kraju. Może więc już na stałe wyłączyć z rolniczego użytkowania kilka tysięcy hektarów gruntów w Karpatach i Sudetach, tworząc przestrzeń do sprzedaży produktów rolnych spoza gór. Może w górach powinny pozostać tylko skanseny rolnicze? Hodowcy koni huculskich, bydła simentalskiego, górskich ras rodzimych bydła, owiec, kóz – na każde z tych pytań poprzez swoją działalność, poprzez swoją obecność tutaj – odpowiadają zdecydowanie „NIE”. Góry nie mogą stać się tylko skansenem rolniczym. W górach istnieją warunki do chowu i hodowli zwierząt. W górach jest miejsce, aby obok siebie funkcjonowały: rolnictwo i turystyka oraz kultywowane były zwyczaje i obyczaje ludzi gór. Bez rolnictwa te zwyczaje i obyczaje będą sztuczne, bo oderwane od korzeni staną się tylko jeszcze jednym kiczem na komercyjnych rynkach sprzedaży byle czego.

Rudawka Rymanowska, Szczyrzyc, Ludźmierz i Boguchwała to miejsca, w których hodowcy różnych gatunków i ras zwierząt co roku przypominają o sobie, chwalą się swoimi osiągnięciami, ale też chcą zwrócić uwagę na problemy rolnictwa górskiego, które było, jest i pozostanie inne niż rolnictwo terenów nizinnych. Szansa, ale też problem rolnictwa górskiego to przede wszystkim setki tysięcy hektarów niewy-

korzystanych użytków zielonych. Nie ma innego sposobu ich wykorzystania jak tylko chów i hodowla bydła, koni, kóz, owiec, a niestety od ponad 20 lat ich pogłowie ciągle spada.

Pokazywane w Rudawce Rymanowskiej zwierzęta to rasy, które od ponad 100 lat były i są utrzymywane w karpackich gospodarstwach. Zwierzęta hodowane w górach nigdy nie charakteryzowały się super wydajnościami, ale nie wydajności w górach są najważniejsze. To są zwierzęta dobrze zaaklimatyzowane do miejscowych warunków, od których mięso i mleko posiadają cechy nie spotykane u innych ras. Mięso i mleko, które powinno być podstawą regionalnych i tradycyjnych produktów regionów górskich i podgórskich. To są też konie, które zostały ukształtowane przez góry i które w górach dobrze służą ludziom.

Chcemy, aby wystawa w Rudawce miała też charakter edukacyjny, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży. Pokazujemy zwierzęta, ale też zachęcamy do degustacji produktów mięsnych i mlecznych pochodzących od zwierząt hodowanych w górach. Chcemy, aby mleko kojarzyło się dzieciom z krową simentalską, polską czerwoną, z pasącymi się zwierzętami. Chcemy, aby znajdująca się we wsi obora, owczarnia czy stajnia nie była problemem dla pozostałych mieszkańców wioski, ale – jak w Bawarii czy Tyrolu – była jej dumą i miejscem edukacji. Nie da się utrzymać bioróżnorodności górskich łąk i pastwisk bez zwierząt. U podstaw realizowanych w krajach alpejskich różnych programów wspomagających utrzymywane w górach zwierzęta trawożerne, oprócz względów gospodarczych i społecznych są też ekologiczne i krajobrazowe. Jeżeli udaje się to w Alpach, jeżeli są wzorce, dlaczego nie ma się udać w polskich Karpatach. Czy nadal musi tu spadać pogłowie zwierząt?

* Słowo wstępne wygłoszone przez dr. Władysława Brejte na otwarcie „Pożegnania Wakacji”.

Oprócz tradycyjnych wystaw, dodatkowym elementem tegorocznego XIX Pożegnania Wakacji w Rudawce Rymanowskiej jest Jubileusz 600-lecia wsi Odrzechowa. 600 lat istnienia naszej wioski to też 600 lat chowu zwierząt, bo to

ich chów przez całe stulecia był podstawą utrzymania miejscowych górali ruskich.

Życzę wszystkim przyjemnego pobytu w Rudawce Rymanowskiej i wielu niezapomnianych wrażeń.

Wystawy i pokazy zwierząt gospodarskich

Na terenach użytków zielonych Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki PIB w Odrzechowej kolejny, 19. raz spotkali się rolnicy i hodowcy bydła simentalskiego, koni huculskich i ras zachowawczych, a także liczni wystawcy z różnych dziedzin związanych z rolnictwem. Nazwa „Pożegnanie Wakacji” nie kojarzy się z rolnictwem, ale jest to największa impreza wystawienniczo-hodowlana w południowo-wschodnim rejonie kraju. Nazwa ta łączy w sobie piękno miejsca, termin zakończenia wakacji oraz podsumowanie zakończenia corocznych żniw płodów rolnych oraz osiągnięć hodowlanych użytkowanych zwierząt gospodarskich. W tak pięknym miejscu, wśród zielonych i porośniętych drzewami wzgórz prezentowane na łąkach i pastwiskach nad przełomem Wisłoka są konie huculskie i bydło simentalskie, które łączy wspólne pochodzenie z gór – karpaccich i alpejskich. Z kolei, przedstawiciele ras zachowawczych (objętych programem ochrony zasobów genetycznych) – zwierząt gospodarskich i drobiu pochodzą z różnych części kraju, gdzie są chronione i użytkowane.

Tegoroczne „Pożegnanie Wakacji” odbyło się pod patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Marszałka i Wojewody Podkarpackiego. Jest to przedsięwzięcie kilku podmiotów organizacyjnych:

- Polskiego Związku Hodowców Bydła Simentalskiego – głównego organizatora Krajowej Wystawy Bydła Simentalskiego;
- Okręgowego Związku Hodowców Koni w Rzeszowie – organizatora Regionalnego Czempionatu Konia Huculskiego;
- Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego w Krakowie-Balicach – organizatora Wystawy Ras Rodzimych;
- Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka – współorganizatora Krajowej Wystawy Bydła Simentalskiego;
- Zakładu Doświadczalnego IZ PIB Odrzechowa Sp. z o.o. – głównego organizatora i koordynatora „Pożegnania Wakacji”.

Współorganizatorami byli m.in.: Podkarpacki ZHB Mlecznego, MCB Sp. z o.o. w Krasnem, Podkarpacka Izba Rolnicza, PODR w Boguchwale, gminy Besko, Zarszyn i Rymanów. Specjalnymi współorganizatorami byli: Urząd Marszałkowski i Wojewódzki woj. podkarpackiego. Patronat medialny sprawowali: TVP Rzeszów, PWR, „Top Agrar Polska”, „Hodowca i Jeździec”, „Wiadomości Zootechniczne”, „Hodowla i Chów Bydła”. Całość organizacyjną bardzo czynnie wspomagali członkowie Ochotniczych Straży Pożarnych, a także służby Policji.

XV Krajowa Wystawa Bydła Simentalskiego

Już po raz piętnasty hodowcy mieli okazję spotkać się i zaprezentować swój dorobek hodowlany na Wystawie organizowanej w Rudawce

Rymanowskiej. Jak co roku prezentowane było i oceniane bydło rasy simentalskiej. Można było również podziwiać przedstawicieli różnych ras

zwierząt. Odbywające się w trakcie Wystawy spotkania rolników i hodowców pozwalały na wymianę doświadczeń i poglądów, tworzącą dyskusję z pracownikami naukowymi, przedstawicielami władz wojewódzkich i samorządowych oraz organizacji hodowlanych działających na rzecz rolnictwa. Liczna rzesza zwiedzających, a szczególnie dzieci i młodzież miały okazję bezpośredniej konfrontacji z prezentowanymi zwierzętami. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się liczni przedstawiciele ras zachowawczych rzadko spotykanych w gospodarstwach rolnych.

W ostatnich latach populacja bydła ras użytkowanych w Polsce utrzymuje się na stabilnym poziomie, spada natomiast populacja trzody chlewnej, a szczególnie drastycznie obniża się ilość owiec.

W 2018 r. populacja bydła wynosiła 4 400 000 sztuk, w tym ok. 2 417 000 krów mlecznych oraz około 180 000 krów mięsnych i ich mieszańców. Kontrolą użytkowości mlecznej w 2018 r. objęto w całym kraju i oceniano 813 901 krów o średniej wydajności mlecznej 8298 kg, 4,03% tłuszczu i 3,39% białka. Krowy te pochodziły z 20 896 stad o średniej ilości 39 sztuk krów w stadzie.

Na przestrzeni lat 2012–2018 nastąpił wzrost o 80 660 sztuk krów objętych oceną użytkowości, a wydajność o 816 kg mleka średnio od krowy. Na terenach województwa podkarpackiego populacja krów utrzymuje się na stałym poziomie, a 53% ocenianej populacji stanowią krowy rasy simentalskiej.

Wydajność krów w poszczególnych rasach bydła w woj. podkarpackim w 2018 r.

Rasa	Ilość krów	Wydajność mleczna (kg)	Zawartość (%)	
			tłuszczu	białka
Phf odm. cb	2 175	7 400	4,05	3,36
Phf odm. czb	574	6 486	4,33	3,39
Simentalska	3 987	5 651	4,21	3,43
Czerwona polska*	74	4 012	4,56	3,48
Polska czarno-biała*	84	5 479	4,23	3,24
Polska czerwono-biała*	45	5 280	4,32	3,30
Białogrzbieta*	21	3 046	3,87	3,41
Jersey	20	3 612	5,43	3,81
Montbeliarde	8	5 935	4,37	3,55
Inne rasy	2	7 016	4,06	3,13
Mieszańce	587	6 061	4,20	3,43
Łącznie:	7 577	6 217	4,17	3,41

* rasy objęte programem ochrony zasobów genetycznych

Bydło rasy simentalskiej

Na tegorocznej XV Wystawie Bydła Simentalskiego gościliśmy rolników z województwa podkarpackiego i innych rejonów Polski. Bydło rasy simentalskiej jest niewielką populacją w kraju, jednak na terenie Podkarpacia jest licznie reprezentowane. Obecna krowa rasy simentalskiej charakteryzuje się ładną sylwetką, dobrze zbudowanym wymieniem nadającym się do doju mechanicznego, mocnymi kończynami. Bydło to reprezentuje dwukierunkowy typ użytkowości

o silnie podkreślonych cechach mięsnych. Część populacji równocześnie charakteryzuje się dużą przewagą cech mlecznych. Potencjał genetyczny tej rasy jest ciągle wzmacniany przez import materiału żeńskiego oraz nasienia buhajów z Austrii, Szwajcarii i Niemiec.

Szczególne zadanie spełnia tutaj Małopolskie Centrum Biotechniki w Krasnem Sp. z o.o. współpracujące z BVN Neustadt Ad.Aih w Bawarii (Niemcy).

Wydajność mleczna krów rasy simentalskiej w 2018 r.

	Liczba obór	Liczba krów	Mleko (kg)	Tłuszcz (%)	Białko (%)
Kraj	2 378	10 467	6 260	4,18	3,47
RO Bydgoszcz	416	1 777	6 162	4,12	3,47
RO Parzniew	1 595	6 913	6 062	4,20	3,45
RO Poznań	367	1 777	7 130	4,16	3,55
Woj. podkarpackie	270	3 987	5 651	4,21	3,43

Wydajność mleczna wybranych obór uzyskana w 2018 r.

Hodowca	Liczba krów	Mleko (kg)	Tłuszcz (%)	Białko (%)
Paško Artur – podkp.	6	9 597	4,74	3,62
Mrocza Jerzy – podkp.	18	8 876	4,65	3,60
SK Pępowo – wlkp.	318	8 348	4,09	3,54
Zglinicki Paweł – maz.	60	8 325	4,06	3,57
Wrona Jan – podkp.	18	7 458	3,98	3,40
Stączek Jerzy – podkp.	52	7 323	3,94	3,42
RSP Wisłoczek – podkp.	78	7 313	3,63	3,58
Wais Andrzej – podkp.	30	7 267	4,04	3,47
Bruk Daniel – podkp.	41	7 133	4,54	3,57
Różowicz Tadeusz – podkp.	16	6 821	4,16	3,56
Bryś Daniel – podkp.	51	6 670	4,11	3,45
Furtak Jan – podkp.	20	6 658	4,90	3,47
IZ ZZD Odrzechowa-Pastwiska – podkp.	103	6 270	4,11	3,40
Knurek Lukasz – podkp.	45	6 211	4,22	3,63
Folwarczny Krzysztof – podkp.	15	6 091	4,29	3,40

Analiza powyższego zestawienia wydajności krów w przedstawionych gospodarstwach w porównaniu z wydajnością populacji krajowej i z importu wykazuje, że krajowa populacja w dalszym ciągu posiada duże możliwości zwiększenia wydajności mlecznej w oparciu o realizowany program doskonalenia tej rasy i ciągłą poprawę warunków środowiskowo-żywniowych.

Na Wystawie Bydła Simentalskiego przedstawiono do oceny: 47 szt. młodzieży żeńskiej, 50 krów mlecznych, 3 krowy mamki z cielętami o użytkowości mięsnej oraz 13 cieliczek do Konkursu Młodego Hodowcy. Wystawę otworzyli: prezes KZHBS – Edgar Beneš i wiceprezydent PFHBiPM – Krzysztof Banach w obecności licznie zgromadzonej publiczności, organizatorów i gości. Przedstawiciel PFHBiPM – mgr inż. Piotr Kowol omówił cel Wystawy oraz podał krótką charakterystykę hodowlaną przedstawionych do oceny grup zwierząt. Pochodziły one z obór rolników indywidualnych (o średniej wydajności – 6020 kg mleka, 4,26% tłuszczu i 3,38% białka) oraz 3 obór wielkostadnych.

Komisarz Wystawy, dr inż. Władysław Brejta serdecznie powitał rolników-hodowców i licznie zgromadzoną publiczność, życząc wszystkim miłego pobytu na terenach wystawowych. Ocenę zwierząt przeprowadziła Komisja w składzie: Marian Stachyra – sędzia główny i Roman Januszewski – asystent sędziego we współpracy z pracownikami PFHBiPM z Przedstawicielstw w Rzeszowie i Krakowie. Oceniane zwierzęta były dobrze przygotowane do prezentacji.

Wyniki oceny

Jałówki oceniono w 5 grupach wiekowych:

- urodzone w okresie 25 VI – 24 VIII 2018 r.
 - Czempionem została **Milka**, nr kat. 3, hod. M. Duziak, Duby, a wiceczempionami – Albina, nr kat. 8, hod. SK Pępowo oraz Luiza, nr kat. 11, hod. P. Rabicki, Odrzechowa;
- urodzone w okresie 25 II – 24 VI 2018 r.
 - Czempionem została **Laska**,

nr kat. 30, hod. Ewa Kozdras, Smolnik, a wiceczempionami – Selina, nr kat. 18, hod. Z. Więclaw, Arcelin oraz Milka, nr kat. 22, hod. SK Pępowo;

– urodzone w okresie 25 XI 2017 – 24 II 2018 r.

- Czempionem została **Miła**, nr kat. 38, hod. S. Gierlicki, Mymon, a wiceczempionami – Lenzi, nr kat. 41, hod. Z. Więclaw, Arcelin oraz Czara, nr kat. 43, hod. W. Prorok, Trześniów;

– urodzone w okresie 25 VIII – 24 XI 2017 r.

- Czempionem została **Otello**, nr kat. 52, hod. SK Pępowo, a wiceczempionem Rybka, nr kat. 50, hod. S. Trałka, Brzeziny;

– urodzone w okresie 25 V – 24 VIII 2017 r.

- Czempionem została **Megi**, nr kat. 60, hod. W. Marzec, Pobiedno, a wiceczempionami – Fama, nr kat. 53, hod. SK Pępowo oraz Marlena, nr kat. 57, hod. T. Sagan, Wróblak Szlachecki.

Krowy oceniano według kolejnej laktacji:

- W grupie krów pierwiastek czempionem została **Ambrose 11**, nr kat. 86, hod. SK Pępowo, a wiceczempionami Lenzi, nr kat. 80, hod. Z. Więclaw, Arcelin oraz Morula, nr kat. 85, hod. ZD IZ PIB Odrzechowa;
- Wśród krów w II laktacji czempionem została **Lilia**, nr kat. 108, hod. Jolanta Tylanda, Bandrów Narodowy, a wiceczempionami Birke, nr kat. 101, hod. SK Pępowo oraz Forma 5C/5, nr kat. 106, hod. ZD IZ PIB Odrzechowa;
- W grupie krów w laktacji III – V czempionem została **Kora**, nr kat. 111, hod. J. Wrona, Brzegi Dolne, a wiceczempionami Brita, nr kat. 123, hod. Krystyna Żarów, Bandrów Narodowy oraz Cindy, nr kat. 133, hod. SK Pępowo;

- Wśród krów-seniorek – laktacja VI i starsze czempionem została **Kama**, nr kat. 143, hod. D. Bryś, Korczyna, a wiceczempionami Bogatka, nr kat. 144, hod. Krystyna Żarów, Bandrów Narodowy oraz Ala, nr kat. 145, hod. M. Buczek, Bzianka;
- Spośród krów mamek z cielętami na czempiona wybrano krowę **Kawa**, nr kat. 149, hod. RSP Puławy, gospodarstwo Jasionowo.

Na zakończenie oceny wybrano superczempiona Wystawy. W grupie jałówek tytuł ten otrzymała **Megi**, nr kat. 60, hod. W. Marzec, Pobiedno, a w grupie krów – **Kama**, nr kat. 143, hod. D. Bryś, Korczyna (po VII laktacji, o maksymalnej wydajności za 305 dni laktacji 7298 kg mleka, 3,41% tłuszczu i 3,09% białka; po buhaju Romeo PL 005202642607G).

W czasie trwania oceny była simentalskiego i koni huculskich na „scenie” polany dolnej trwały występy orkiestry dętej „Lutnia” oraz Zespołu Mażoretkowego VIVID OSP Jaćmierz. Około godziny 14.00 nastąpiło oficjalne otwarcie „Pożegnania Wakacji”. Dr inż. W. Brejta w imieniu organizatorów serdecznie powitał wszystkich zgromadzonych wokół sceny, zaznaczając jednocześnie, że obecna impreza ma także inny charakter. W 1419 r. król Władysław Jagiełło wręczył staroście sanockiemu akt lokacyjny wsi Odrzechowa. W 2019 r. mija 600 lat od tamtego wydarzenia i z tej okazji w drugim dniu imprezy odbyła się krótka inscenizacja historyczna. Nawiązując do słów zawartych w jednodniówce „Kurier Odrzechowski”, wydanej z tej okazji, należy stwierdzić, że miejscowość Odrzechowa to wieś królewska, szlachecka i obywatelska. Ma swoje zachowane archiwum, w skład którego wchodzi różne dokumenty i akty prawne, m.in. dotyczące sprzedaży, kupna, darowizn, a także testamenty, spadki oraz przywileje królewskie i szlacheckie. Pochodzące z różnych okresów istnienia miejscowości. Odrzechowa to najstarsza wieś założona na prawie wołoskim – obywatelskim w czasach panowania króla Kazi-

mierza Wielkiego dla osadnictwa w górzystych regionach Karpat ludności pasterskiej określanej zbiorową nazwą Wołochów. W trakcie 600-letniego istnienia Odrzechowej wyraźnie widać lata wspaniałe, trudne, klęski żywiołowe i wojenne, które doprowadziły pod koniec XVII w. prawie do zaniku wsi. Nowy rozdział zaczął się po 1772 r. (pierwszym rozbiórze Polski), kiedy wieś znalazła się w granicach Królestwa Galicji i Lodomarii i została zakupiona przez rodzinę szlachecką Urbańskich, a po 1874 r. przez Morawskich i Russockich, którzy pozostali jej właścicielami do 1945 r. Wówczas ziemie majątku przeszły wraz z ziemią parafii greko-katolickiej na rzecz państwa. Powstało gospodarstwo rolne, które na wiosnę 1956 r. weszło w skład nowo powołanego – Zootechnicznego Zakładu Doświadczalnego w Rymanowie, od 1.01.1957 r. należącego do Instytutu Zootechniki w Krakowie.

Zakład Doświadczalny, na którego czele stoi dziś dr inż. Władysław Brejta (pracuje w nim od 1980 r., a kieruje nim od 1992 r.) to zaplecze badawcze dla naukowców zajmujących się: bytciem simentalskim, końmi huculskimi i kozami karpackimi. To produkcja mleka i mięsa w oparciu o użytki zielone, zachowanie ginących populacji zwierząt gospodarskich, a także jeden z większych producentów w regionie, zatrudniający miejscową ludność.

Działalność ZD w Odrzechowej została przedstawiona w monografii – „Działalność naukowo-badawcza i wdrożeniowa oraz produkcyjna Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki PIB Odrzechowa Sp. z o.o.” autorstwa: W. Brejta, J. Trela, A. Miejski, J. Śliwa, B. Szymik (Wiad. Zoot., 2017, LV, 1: 125–177).

Tegoroczna Wystawa to święto zorganizowane przez hodowców dla hodowców, rolników i licznie zgromadzonej publiczności miejskiej, a szczególnie dla dzieci i młodzieży, którzy mają możliwość, często po raz pierwszy, zobaczyć zwierzęta i ptaki gospodarskie w tak dużej liczbie i w jednym miejscu.

W imieniu własnym i organizatorów dr inż. W. Brejta powitał m.in. posłów i senatorów

RP – K. Gołojucha, M. Miazgę, M. Kasprzaka, P. Babinetza i Z. Pupę, a także głównego lekarza weterynarii kraju – dr. B. Konopkę i lek. wet. z rejonu Podkarpacia – M. Weltza i J. Ciołka ze współpracownikami. Powitał również przedstawicielkę Ministra Rolnictwa dr Elę Sawicką, wicewojewodę podkarpacką Lucynę Podhalicz, członka Zarządu województwa – P. Pilcha oraz dyrektora Departamentu Rolnictwa i Geodezji – Zofię Kochan. Szczególne powitanie skierował do licznej grupy pracowników i członków PFHBiPM z prezydentem L. Hądzlikiem i wiceprezydentami – K. Banachem i A. Steckiewiczem, a także do dyrektorów – S. Kautza, A. Kamińskiego, A. Kłopotka. Wśród witanych byli także prezesi Związków Hodowlanych – m.in. A. Bienko, M. Gibała, M. Jańczyk i Paulina Peckiel z PZHK w Warszawie. Serdeczne słowa powitania skierowano do pracowników Instytutu Zootechniki PIB z zastępcą dyrektora ds. nauki – prof. dr. hab. P. Wójcikiem na czele, a także z innych ośrodków naukowych. Byli wśród nich m.in. profesorowie: Maria Ruda, Monika Bugno-Poniewierska, R. Kuźniar, J. Krupiński, J. Treła oraz dyrektorzy/prezesi zakładów doświadczalnych: mgr inż. Marzena Białek-Brodacz, dr inż. Halina Bielińska, dr inż. J. Fijał, dr inż. M. Kamyczek, dr inż. A. Jurkiewicz. Z serdecznym przyjęciem spotkali się goście z Ukrainy, m.in.: M. Hołowacz, L. Muzyka i W. Bodnaruk, a także ze Słowacji: J. Bogdani ze Związku Bydła Simentalskiego. Witano serdecznie pracowników: PODR w Boguchwale z dyrektorem R. Pieszczochem, MCB w Krasnem z prezes Agnieszką Pawlak, wiceprezesem J. Jędraszczykiem i wspólnym gościem – dyrektorem Stacji Unasieniania BVN w Neustadt, dr. J. Aumanem. Z serdecznym powitaniem spotkali się przedstawiciele Zakładów Unasieniania z Bydgoszczy, Łowicza i Zamościa, a także prywatnych firm. Wśród witanych gości znajdowali się także m.in. dyrektorzy/prezesi – ARiMR, Oddział Rzeszów – Teresa Pamuła, Wydziału Środowiska i Rolnictwa Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie – S. Zajac, O.T. ANR – J. Wysiel, ZSP Rol. – W. Kołodziej

i WFOŚ – A. Skiba, zastępca nadleśniczego Nadleśnictwa Rymanów – Maria Szkutnik, starostowie: krośnieński – J. Pelczar i sanocki – S. Chęć, wójtowie gmin: Besko – M. Bałaban, Bukowsko – M. Bańkowski, Zarszyn – Magdalena Gajewska, burmistrz Rymanowa – W. Faramiec. Szczególnie serdecznie powitano i podziękowano za pracę organizacyjną Komitetowi Obchodów 600-lecia wsi Odrzechowa, a zwłaszcza sołtysowi J. Koconiowi, ks. M. Bądali i W. Józefczykowi.

Przed otwarciem „Pożegnania Wakacji” W. Brejta w imieniu własnym i organizatorów serdecznie powitał rolników-hodowców i wszystkich innych wystawców różnych branż i specjalności, nie tylko rolniczych, życząc wszystkim wielu sukcesów, zadowolenia, a także szacunku dla wykonywanej pracy – produkcji żywności dla siebie i nas wszystkich.

Specjalne powitania i podziękowania skierowano do wszystkich osób i podmiotów gospodarczych oraz Funduszu Promocji Mleka i Mięsa Wołowego za wsparcie finansowe, bez którego ta impreza nie miałaby tak wspaniałej atmosfery i dużego zasięgu, a o tym, że jest potrzebna świadczy znacząca ilość gości i publiczności odwiedzających hodowców w tym wspaniałym zakątku Beskidu Niskiego.

W towarzystwie organizatorów i przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego i Wojewódzkiego przewodniczący Komitetu Organizacyjnego – W. Brejta uznał „Pożegnanie Wakacji w Rudawce Rymanowskiej” w 2019 r. za otwarte. Na dolnej i górnej scenie grały zespoły muzyczne, umilając śpiewem i muzyką czas spędzany wśród zwierząt i rozmaitych stoisk wystawowych. Grały – orkiestra „Lutnia” i Zespół Mażoretkowy VIVID OSP Jaćmierz.

W godzinach wieczornych odbył się „Wieczór Hodowców”, w którym udział wzięli: hodowcy, wystawcy, organizatorzy i bardzo wielu zaproszonych gości. Przy dźwiękach muzyki serwowano potrawy regionalne, a rozmowy na hodowlane tematy trwały dopóznym godzin nocnych. Na scenach i obok na trawie tańczono i bawiono się hucznie i wesoło.

W kolejnym, ostatnim dniu imprezy, po mszy św. odprawionej na dolnej polanie przez księży: Stanisława Gniewka i Mariana Bądala rozpoczęto realizację kolejnych punktów programu. Prezentowano na ringu nagrodzone sztuki bydła simentalskiego, wręczano pamiątkowe medale za uczestnictwo wszystkim hodowcom, których było oceniane, a dla zwycięzców (właścicielei czempionów i wiceczempionów) – puchary, medale, dyplomy i nagrody rzeczowe od sponsorów.

Z kolei, na ring przy dużym aplauzie publiczności weszli „młodzi hodowcy”, prezentując swoje jałoweczki po najlepszych buhajach z MCB w Krasnem. MCB (organizator), wspólnie z Komisją Oceny Bydła sprawnie przeprowadzili prezentację, wybierając wspólnego czempiona spośród cieliczek i nagradzając wszystkich małych hodowców dyplomami i nagrodami rzeczowymi od licznych sponsorów.

W tym samym czasie odbywały się – Czempionat Konia Huculskiego i Wystawa Ras Rodzimych. W ramach „Festiwalu Podkarpackiej Wołowiny” serwowano rozmaite potrawy z mięsa bydła simentalskiego. Organizatorem była firma „Jasiołka” z Dukli, a przedsięwzięcie to zostało sfinansowane z funduszu „BIOSTRATEG”, realizowanego przez Instytut Zootechniki PIB. Niemniej interesująca była odbywająca się podczas „Pożegnania Wakacji” – „Promocja produktów pochodzących od zwierząt wypasanych na podkarpackich użytkach zielonych”. Organizatorem, wykonawcą oraz stroną finansującą było Stowarzyszenie Hodowców i Miłośników Konia Huculskiego w ramach projektu „Podkarpacki Naturalny Wypas Zwierząt Gospodarskich”. Gastronomię kuchni regionalnej wspomagały sto-

iska Kół Gospodyń Wiejskich i innych firm.

Podczas trwania „Pożegnania Wakacji” odbyły się różne inscenizacje związane z dawnymi latami istnienia Odrzechowej. Temat jubileuszu 600-lecia przewijał się w różny sposób, m. in. poprzez przemarsz orszaków w strojach z XV w. – królewskich i rycerskich. Wszystkim biorącym udział w uroczystościach przedstawicielom społeczności Odrzechowej należą się słowa uznania i podziękowania za pomysły, wykonanie i piękne stroje, które uświetniły ten wspaniały jubileusz.

Na zakończenie naszej relacji z imprezy „Pożegnania Wakacji” pragniemy przekazać szczególne podziękowania hodowcom-wystawcom oraz instytucjom obsługującym rolnictwo, podmiotom handlowym za udział i sponsorowanie tej wspaniałej i (jak się już okazało) potrzebnej imprezy. Dziękujemy zespołom pracowników Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki PIB w Odrzechowej oraz całej Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Związkowi Hodowców Koni i Działowi Ochrony Zasobów Genetycznych IZ PIB za sprawnie przygotowanie i przeprowadzenie oceny i pokazu zwierząt hodowlanych.

Życzymy dużo pomyślności i sukcesów. Do miłego zobaczenia w 2020 r.

Władysław Brejta – ZD IZ PIB Sp. z o.o. Odrzechowa

Jan Trela – Instytut Zootechniki PIB, Kraków-Balice

Edgar Beneš – KZHBS, Odrzechowa

Andrzej Kruk – PFHBiPM, Przedstawicielstwo

Rzeszów

Aleksander Miejski – ZD IZ PIB Sp. z o.o.

Odrzechowa

Odebranie aktu lokacyjnego

Pochód radości

Średniowieczne stroje

Średniowieczne stroje

Superczempion Wystawy – krowa nr kat. 143 KAMA z hod. D. Brysia z Korczyny

Ocena jałówek

Jałówka nr. kat. 40 z hod. J. Goździewskiego, Galany

Ocena krów

Wyróżnieni hodowcy

Główny hodowca inż. A. Miejski z ZD Odrzechowa odbiera nagrody

Krowa nr kat. 104 z hod. J. Majki z Nadolan podczas oceny

Konkurs „Młodego Hodowcy”

Konkurs „Młodego Hodowcy”

Stoisko edukacyjne „Nadleśnictwa Rymanów”

